

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

PSIHOLOGIJA

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE
šk. god. 2023./2024.

PSI.53.HR.R.K1.20

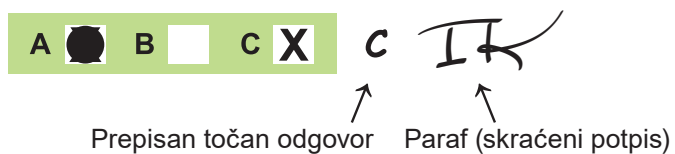

53681

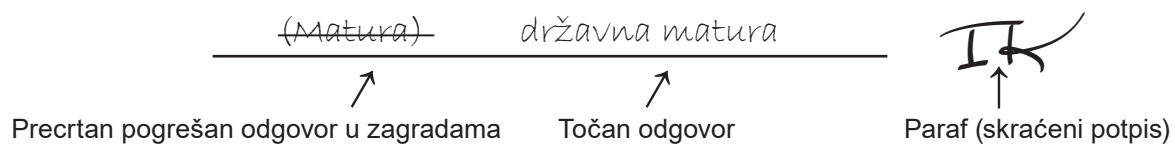
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

PSIHOLOGIJA

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

P
S
I

List za odgovore

D-S053

1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
3. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
4. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
5. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
6. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
7. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
8. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
9. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
10. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
11. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
12. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
13. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
14. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

15. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
16. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
17. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
18. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
19. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
20. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
21. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
22. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
23. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
24. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
25. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
26. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
27. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

Šifra ocjenjivača: _____

PSI.53.HR.R.L1.02

53682

**NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI**

**NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE**

Označavati ovako: **X**

P
S
I

28.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
29.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
30.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
31.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
32.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
33.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
34.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
35.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
36.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
37.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
38.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
39.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
40.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
41.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
42.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
43.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
44.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **90** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Provjerite jeste li zalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 22 stranice, od toga 3 prazne.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Koji od navedenih psihičkih procesa pripada skupini motivacijskih procesa?

- A. zavist
- B. interes
- C. razmišljanje
- D. raspoloženje

(1 bod)

2. Koja se od navedenih tvrdnja odnosi na karakteristike znanstvenoga pristupa u psihologiji?

- A. Rezultati mogu biti suprotni od očekivanih.
- B. Istraživači svojim stavom utječu na istraživanje.
- C. Nije nužna provjera zaključaka nekoga istraživanja.
- D. Opći zaključci donose se na temelju manjega broja istraživanja.

(1 bod)

3. Kojoj grani psihologije pripadaju eksperimenti koje je psiholog E. Mayo proveo u tvornici Hawthorne kako bi istražio odnos između uvjeta rada i produktivnosti zaposlenika?

- A. kliničkoj
- B. razvojnoj
- C. kognitivnoj
- D. organizacijskoj

(1 bod)

4. Psiholog želi istražiti kako korištenje društvenih mreža utječe na samopoštovanje adolescenata. Pretpostavlja da adolescenti koji više vremena provode na društvenim mrežama imaju niže samopoštovanje. Koji je sljedeći korak u njegovu istraživanju?

- A. analiza rezultata
- B. definiranje problema
- C. prikupljanje podataka
- D. odabir metode istraživanja

(1 bod)

5. U trgovini je na policama složeno voće. Koje načelo perceptivne organizacije omogućuje kupcima da percipiraju kruške, jabuke, naranče i limune kao četiri zasebne cjeline?

- A. načelo simetrije
- B. načelo sličnosti
- C. načelo kontinuiteta
- D. načelo zajedničkoga kretanja

(1 bod)

6. Pozorno promotrite sliku.

Uz pomoć kojega znaka za dubinu opažamo da je stablo na slici bliže nama?

- A. prekrivanja
- B. relativne veličine
- C. linearne perspektive
- D. različitosti slika na mrežnici

(1 bod)

Psihologija

7. Koja je od navedenih tvrdnja primjer ponašanja potaknutoga negativnim potkrepljenjem?

- A. Umirovljenik više ne vozi automobil jer slabije vidi.
- B. Djevojka snima *TikTok* videa jer želi dobiti što više sljedbenika.
- C. Zaposlenik ostaje raditi prekovremeno da ne mora raditi kod kuće.
- D. Plesačica ponavlja plesnu točku sve dok nije zadovoljna izvedbom.

(1 bod)

8. Koja se od navedenih tvrdnja odnosi na simboličko učenje?

- A. Gledam tatu kako vezuje kravatu.
- B. Tata mi pokazuje kako vezati kravatu.
- C. Samostalno iskušavam na više načina vezati kravatu.
- D. Slijedim slikovnu uputu o tome kako se vezuje kravata.

(1 bod)

9. Mirjana čeka zrakoplov i čuje obavijest s razglasa. Koji je kontrolni proces ključan da se informacija o dolasku zrakoplova premjesti iz senzornoga pamćenja u kratkoročno pamćenje?

- A. kodiranje
- B. pozornost
- C. dosjećanje
- D. pronalaženje

(1 bod)

10. Koje pamćenje ima ograničeni kapacitet?

- A. senzorno
- B. epizodičko
- C. kratkoročno
- D. semantičko

(1 bod)

11. Ljudi su u vrijeme pandemije izvještavali da su stalno iscrpljeni iako nikad nisu manje radili. Koji je znak stresa opisan u prethodnoj rečenici?

- A. tjelesni
- B. kognitivni
- C. bihevioralni
- D. emocionalni

(1 bod)

12. Petra uživa u uzgajanju orhideja. Kojoj skupini potreba pripada Petrina posvećenost orhidejama?

- A. kvazipotrebama
- B. socijalnim potrebama
- C. fiziološkim potrebama
- D. psihološkim potrebama

(1 bod)

13. U romanu *Patnje mladog Werthera* Werther je zaljubljen u Lottu koja je zaručena za drugoga muškarca. Koji od navedenih opisa predstavlja Wertherovu strategiju suočavanja sa stresom usmjerenu na problem?

- A. seljenje u drugi grad
- B. jadanje svojem dnevniku
- C. prihvatanje Lottinih zaruka
- D. nagovaranje Lotte da prekine zaruke

(1 bod)

14. Kojim se obrambenim mehanizmom koristi osoba koja kaže: *Ne mogu smršavjeti, roditelji su me od djetinjstva učili da puno jedem?*

- A. negiranjem
- B. projekcijom
- C. kompenzacijom
- D. racionalizacijom

(1 bod)

Psihologija

15. Koja je funkcija tjelesnih promjena kod emocija?

- A. izražavanje emocija
- B. ušteda energije organizma
- C. mobilizacija dodatne energije
- D. razumijevanje emocionalnoga stanja

(1 bod)

16. Koja tvrdnja točno opisuje raspodjelu kvocijenta inteligencije u populaciji?

- A. Postotak populacije koja ima kvocijent veći od 115 jednak je postotku populacije koja ima kvocijent manji od 70.
- B. Postotak populacije koja ima kvocijent veći od 130 jednak je postotku populacije koja ima kvocijent manji od 70.
- C. Postotak populacije koja ima kvocijent veći od 130 jednak je postotku populacije koja ima kvocijent između 70 i 90.
- D. Postotak populacije koja ima kvocijent manji od 70 jednak je postotku populacije koja ima kvocijent između 70 i 90.

(1 bod)

17. Koja je od navedenih tvrdnja o psihoterapiji i medicinskoj terapiji psihičkih poremećaja točna?

- A. Psihoterapija i medicinska terapija nužno koriste lijekove.
- B. U psihoterapiji je veći naglasak na odnosu s klijentom nego u medicinskoj terapiji.
- C. Psihoterapiju provode isključivo psiholozi, a medicinsku terapiju i drugi stručnjaci.
- D. Medicinsku terapiju provode isključivo psiholozi, a psihoterapiju i drugi stručnjaci.

(1 bod)

18. Kakav je odnos fluidne i kristalizirane inteligencije u grupi osoba od 18 i u grupi osoba od 70 godina prema istraživanjima iz područja inteligencije?

- A. 18-godišnjaci imaju višu fluidnu i višu kristaliziranu inteligenciju od 70-godišnjaka
- B. 18-godišnjaci imaju višu kristaliziranu i nižu fluidnu inteligenciju od 70-godišnjaka
- C. 18-godišnjaci imaju nižu kristaliziranu i višu fluidnu inteligenciju od 70-godišnjaka
- D. 18-godišnjaci i 70-godišnjaci imaju jednaku razinu i fluidne i kristalizirane inteligencije

(1 bod)

19. U postupku procjene kandidata za posao bankarskoga službenika kandidati su procjenjivali odnose li se navedene tvrdnje na njih.

Uvijek govorim istinu.	Točno	Netočno
Lako se uzrujam.	Točno	Netočno
Svoje obveze obavljam u zadanome roku.	Točno	Netočno

Koje je od navedenih obilježja nedostatak metode procjene ličnosti iz primjera?

- A. davanje socijalno poželjnih odgovora
- B. subjektivnost ispitivača u interpretaciji odgovora ispitanika
- C. nemogućnost istovremene primjene na velikome broju ljudi
- D. promjena ponašanja ispitanika zbog toga što ga netko promatra

(1 bod)

20. Koja od navedenih rečenica opisuje potpunu dominaciju ida u ponašanju studenta?

- A. Otvara sendvič na predavanju i jede jer je gladan.
- B. Ujutro je doručkovao kako ne bi ogladnio na predavanju.
- C. Krišom uzima jedan bombon da ublaži glad na predavanju.
- D. Iako je gladan, čeka da završi predavanje kako bi pojeo sendvič.

(1 bod)

21. Koja dva stila roditeljstva imaju nisku razinu roditeljske kontrole?

- A. autoritarni i ravnodušni
- B. autoritativni i autoritarni
- C. popuštajući i ravnodušni
- D. autoritativni i popuštajući

(1 bod)

22. Mladi par za godišnji odmor odabire odredište koje ima najbolje recenzije na turističkome portalu. Kojim se utjecajem može objasniti njihov konformizam?

- A. utjecajem vršnjaka
- B. utjecajem autoriteta
- C. normativnim utjecajem
- D. informacijskim utjecajem

(1 bod)

Psihologija

23. U romanu *Posljednji Stipančići* Ante Stipančić svojoj kćeri Luciji ne dozvoljava školovanje i ograničava joj kontakte s vanjskim svijetom jer je ženskoga spola. Kojim se pojmom u socijalnoj psihologiji može opisati očevo ponašanje?

- A. atribucijom
- B. halo-efektom
- C. diskriminacijom
- D. logičkom pogreškom

(1 bod)

24. Koji je zaključak Milgramova istraživanja o poslušnosti autoritetu?

- A. Većina ispitanika u potpunosti sluša zapovijedi autoriteta.
- B. Većina ispitanika u potpunosti odbija slušati zapovijedi autoriteta.
- C. Većina ispitanika se samo pretvarala da sluša zapovijedi autoriteta.
- D. Većina ispitanika koja odbija slušati zapovijedi autoriteta starije je dobi.

(1 bod)

25. Glazbenik na putovanjima uvijek boravi u jednome skupom lancu hotela jer smatra da pruža vrhunsku uslugu i ima vrlo pozitivan stav o njemu. Iako je na zadnjemu putovanju usluga u hotelu bila izrazito loša, na recepciji je prilikom plaćanja računa rekao da je bilo sve u redu, ali se pritom nelagodno osjećao. Kako se u socijalnoj psihologiji naziva pojava zbog koje je osjećao nelagodu?

- A. logička pogreška
- B. kognitivna disonanca
- C. implicitna teorija ličnosti
- D. osnovna atribucijska pogreška

(1 bod)

26. Zbog čega ljudi lakše uočavaju informacije koje su u skladu s njihovim predrasudama?

- A. zbog atribucijske pogreške
- B. zbog selektivnosti percepcije
- C. zbog konstantnosti percepcije
- D. zbog proaktivne interferencije

(1 bod)

27. Koje se od navedenih obilježja odnosi na socijalnu i emocionalnu inteligenciju?

- A.** upornost
- B.** otvorenost ka iskustvu
- C.** dobra suradnja s drugima
- D.** savjesnost u obavljanju posla

(1 bod)

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju ili jednostavnom rečenicom).
Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.
Točan odgovor donosi jedan bod.

28. Pozorno pročitajte tekst.

U jednom mi času reče: – Znate da će i prijatelji vaše gospođe majke doći da je čuvaju. Takav je običaj. Moram donijeti stolice i crne kave.

Izvor: Camus, A., *Stranac*

Koja je vrsta čimbenika koji utječu na ponašanje opisana u tekstu?

(1 bod)

29. Kako se naziva kognitivni proces koji omogućuje da se skupina tonova poveže i doživi kao melodija?

(1 bod)

30. Nakon što je nekoliko puta našla hranu ispred vrata susjedove kuće, mačka, čim izađe, odlazi prema njoj. Koja je metoda učenja opisana u navedenom primjeru?

(1 bod)

31. Poznata holivudska glumica Grace Kelly morala je izabrati između nastavka uspješne filmske karijere i udaje za princa Rainiera od Monaka u kojega je bila zaljubljena. S kojim je sukobom motiva bila suočena pri donošenju odluke?

(1 bod)

32. Pozorno pročitajte tekst.

Japanci se rijetko kad smiju ili mršte svoja lica, odnosno imaju sklonost ne pokazivati otvoreno emocije, objašnjava (znanstvenik) Yuki i dodaje da je tomu razlog to što japanska kultura potencira skladnost i skromnost.

Izvor: www.jutarnji.hr

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Koja je sastavnica emocija opisana u tekstu?

(1 bod)

33. Navedite dva okolinska čimbenika koja mogu pridonijeti sociokulturalnim razlikama u inteligenciji.

(1 bod)

34. Arhitekt koji je nastavio obiteljski posao osjeća nezadovoljstvo jer je njegovo pravo ja osoba koja se bavi vrtlarstvom i vinogradarstvom. Koji bi teorijski pristup ličnosti na ovaj način objasnio arhitektovo nezadovoljstvo?

(1 bod)

35. Navedite dva socioemocionalna obilježja razvoja karakteristična za odraslu dob.

(1 bod)

Psihologija

- 36.** Direktor kluba optužio je igrače da su izgubili utakmicu zbog lijenosti i nesposobnosti. Uopće nije uzeo u obzir da dio tima nije mogao trenirati zbog bolesti i da su dva najbolja igrača povrijeđena. Kako se naziva tendencija prenamagavanja unutarnjih uzroka neuspjeha ekipe, a zanemarivanja vanjskih čimbenika?

(1 bod)

- 37.** Kako se u socijalnoj psihologiji naziva pojava da je manja vjerojatnost pružanja pomoći osobi kojoj je pozlilo u trgovačkome centru s mnogo posjetitelja nego u manjoj trgovini s dvama posjetiteljima?

(1 bod)

- 38.** Kako se u socijalnoj psihologiji naziva generalizirano mišljenje na kojemu se temelje vicevi o ženama plave boje kose?

(1 bod)

- 39.** Osoba redovito sudjeluje u prosvjedima protiv zagađenja okoliša i klimatskih promjena. Koja je komponenta stava opisana u navedenom primjeru?

(1 bod)

Psihologija

41. Pozorno pročítajte text.

Premda mu je majka poklanjala malo pozornosti, znao je samo za tetošenje i lijepe riječi, sve do one noći kad ga je majka prvi put pljusnula i čuo ju je kako povišenim glasom govori ružne riječi.

Izvor: Mitchell, M., *Prohujalo s vihorom*

Na temelju teksta shematski prikažite ili objasnite, navodeći sve potrebne elemente, kako bi se procesom klasičnoga uvjetovanja kod djeteta mogao razviti strah prema majci.

[illegible]

(3 boda)

Psihologija

43. Pozorno pročítajte tekst.

Međutim, oni koji su doživjeli umjereni broj nedaća, izvještavaju i o većem zadovoljstvu životom u odnosu na one koji nisu doživjeli niti jedan negativan događaj, traumu ili gubitak. Drugim riječima, ljudi izloženi manjem broju negativnih životnih događaja i trauma, zadržali su bolje mentalno zdravlje i osjećali se sretnije od onih koji su bili preplavljeni nepovoljnim događajima ili pak onih koji nisu iskusili niti jedan negativni životni događaj.

Izvor: <http://www.istrazime.com>

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Kako se naziva sposobnost uspješne prilagodbe na nepovoljne životne okolnosti i njihovo prevladavanje opisano u tekstu? Objasnite dva moguća razloga zbog kojih su ljudi koji su doživjeli umjeren broj nepovoljnih događaja boljeg mentalnog zdravlja od onih koji nisu doživjeli niti jedan.

[illegible]

(3 boda)

44. Definirajte prosocijalno ponašanje. Objasnite ga na konkretnome primjeru ponašanja između učenika u razredu. Navedite jedan način na koji bi roditelji mogli učinkovito potaknuti razvoj takvoga ponašanja.

[illegible]

(3 boda)

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica